

Protestantse Gemeente
Breda

S'Amen

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Breda - 18e jaargang no.1 Januari 2025

In dit nummer:

- Leerhuisactiviteiten
- Kerst attentie jeugdgevangenis
- Open plek voor je verlies, terugblik
- In gesprek met: Henri van Wijngaarden
- Wat te doen bij overlijden

De Protestantse Gemeente Breda

S'Amen

Colofon:

S'Amen is het kerkblad van de Protestantse Gemeente Breda

Kopijdatum:

dinsdag 18 februari 2025

Kopij sturen aan redactie:

samen@pknbreda.nl

Verschijningsdatum:

8 maart 2025

Richtlijnen kopij:

www.pknbreda.nl/samen

Redactie:

Leon Geschiere
Arne Goudriaan
Joyce Rijke
Suzanne Hoesen
Adriaan Niemantsverdriet

Kerkelijk bureau:

Mieke Frankfoorder-Boevé
Pottenbakkerstraat 51
4813 LB Breda
Tel.: 076-5146523
Email: ledenadministratie@pknbreda.nl

Website:

www.pknbreda.nl

Foto cover:

Adriaan Niemantsverdriet

Als u geen belangstelling heeft voor S'Amen en het blad niet meer wilt ontvangen, kunt u dit doorgeven aan het kerkelijk bureau:
ledenadministratie@pknbreda.nl

Dit is een uitgave van De Zalige Zalm, bureau voor geloofscommunicatie.

Druk:

Veldhuis Media, Meppel

Lucaskerk

Tweeschaar 125
4822 AS Breda
Tel.: 076-542 24 33

Johanneskerk

Dreef 5
4813 ED Breda
Tel.: 076-521 05 45

Pastoresteam

Predikant:
ds T. van Prooijen
T 076-5423334
06-29283935
E ds.vanprooijen@pknbreda.nl

Markuskerk

Hooghout 96
4817 ED Breda
Tel.: 076-514 00 80

Kerkelijk medewerkers:
Thijske Fraanje
E t.fraanje@pknbreda.nl

Hanny den Ouden
T 06- 48549088
E h.denouden@pknbreda.nl

Lenard Schouten
T 0634840499
E l.schouten@pknbreda.nl

Let op!

Wat te doen bij overlijden? **Zie pagina 15**

Kerkenraad PGB

Email: scriba@pknbreda.nl

S'Amen

NL91 ABNA 0520 2278 67 t.n.v.
Prot. Gemeente Breda
o.v.v. "S'Amen"
(Richtbedrag: € 25,- per jaar)

Vrijwillige bijdrage

Collectebonnen

A. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 0,75 per bon, totaal dus € 15,00 per vel.
B. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 1,50 per bon, totaal dus € 30,00 per vel.
C. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 2,50 per bon, totaal dus € 50,00 per vel.
Bonnen kunnen besteld worden door overschrijven van € 15,00, € 30,00, € 50,00 (of een veelvoud daarvan) op bankrekening NL 91 ABNA 0520 2278 67 ten name van de Protestantse Gemeente te Breda (met vermelding van de gewenste soort vellen)

Financiën

Protestantse Gemeente Breda:
ABN AMRO NL91 ABNA 0520 2278 67
Diaconie Protestantse Gemeente Breda:
ING bank NL89 INGB 0001 0708 50
ZWO groep Protestantse Gemeente Breda/Ginneken:
ING bank NL14 INGB 0001 5429 41

Meditatie over tijd en vertrouwen

We leven alweer aan het eind van de eerste maand van het nieuwe jaar 2025. Op Nieuwjaarsochtend stonden we in een kleine viering stil bij Prediker 3, de tekst over tijd. Dat er voor alles een tijd is.

Wij leven in hoge mate in en met de tijd. En dan bedoel ik kloktijd: de praktische tijd die we aan het eind van de 19e eeuw met elkaar afspraken bij de invoering van de Greenwich-tijd. Sindsdien zijn we steeds meer gaan leven met de tijdseenheden die ons dagelijks leven organiseren.

Een heel andere tijd is de tijd zoals we hem beleven. Sommige periodes kunnen eindeloos lang duren, andere vliegen voorbij zonder dat je er erg in hebt. Als je een kind bent, duurt het verschrikkelijk lang voordat je jarig bent, als ouder geworden mens kijk je achterom en begrijp je niet waar de tijd gebleven is.

Als we praten over 'tijd hebben' -veel vaker praten we over géén tijd hebben-, dan bedoelen we de kloktijd. Daartegenover staat je beleving van samen te vallen met de tijd, van 'tijd zijn'. Het Grieks heeft hier twee verschillende woorden voor: Chronos voor kloktijd en Kairos voor innerlijke tijd.

Ook kerkvader Augustinus hield zich bezig met het niet-bestaan van tijd. Het 'nu' is immers al voorbij voordat je het bedenkt. Toch bestaan verleden, heden en toekomst wel degelijk. De drie delen van tijd bevinden zich namelijk in onze ziel: de toekomst als verwachting, het verleden als herinnering en het heden als huidige aandacht. Augustinus situeert onze beleving van tijd dus in de ziel. Niet zo gek dus dat sommige denkers de toestand van kairos ook wel 'windstilte van de ziel' noemen. Het is de toestand waarin je ontvankelijk bent voor een ander soort aanwezigheid dan die je in je bewuste dagelijks leven ervaart. Zulke momenten inspireren, blazen je nieuw leven in, sporen je aan om iets nieuws aan te gaan.

Als we de woorden van Prediker horen, dan denken we dat ze gaan over kloktijd omdat ze klinken als definieerbare, afgebakende tijd. Een tijd voor dit en een tijd voor dat. Alsof de reeksen een chronologische volgorde beschrijven. Maar naar mijn idee raken de woorden meer aan kairos-tijd. Hier wordt gesproken over een zielstoestand.

Als de Prediker op het voortjakkeren van het leven let, laat hij de moed zakken. Wat een geploeter, dat mensenbestaan! Als hij echter niet let op de tijd - de chronos-tijd -, maar op de Góð van de tijd - de kairos-tijd -, dan vindt hij nieuwe moed. De Prediker zegt dat het niet voor de mens is weggelegd om het raadsel van het leven te doorgronden. God heeft alles wat er is de goede plaats in de tijd gegeven.

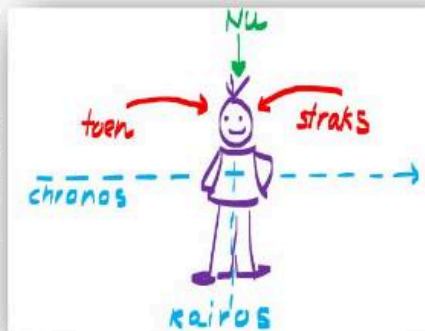
Daarmee roept hij op tot een zielstoestand van 'actief Godsvertrouwen'. Niet een fatalistische houding van berusting, 'ik kan er toch niets aan veranderen', maar actief vertrouwend. Zo'n houding vereist levenslange oefening omdat die van je vraagt om jezelf en je eigen kokervisie telkens weer uit te schakelen, en jezelf te zien als een onderdeel in de relatie met anderen en met God.

Alles in het leven kent dubbelheid, ook ons denken, ook ons geloven. Dat hoort bij het aardse leven. Het tweestemmige lot van de mens is dat we zowel een handelend ik zijn in chronos-tijd als een bezielde zelf in kairos-tijd. Die houden elkaar in balans. God is de bezieler, degene die ervoor zorgt dat het leven almaar doorgaat. Aan ons geeft hij de opdracht om in het moment echt te leven en er met onze volle aandacht bij te zijn.

Hanny den Ouden

Inhoudsopgave

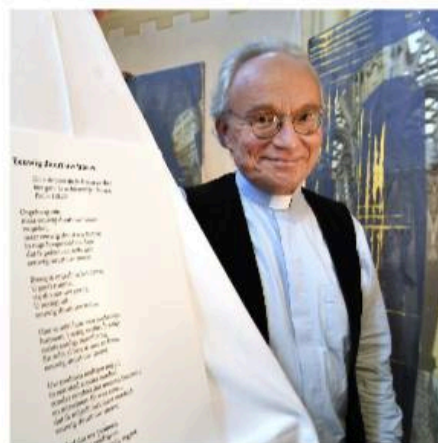
3	Meditatie
4	Actueel
8	In gesprek met
9	Algemeen Kerkelijk Nieuws
11	Diaconie
14	Rondom de wijkkerken
17	Jeugd
19	Vieringen

Leerhuisactiviteiten in de Lucaskerk

Voor alle leerhuisactiviteiten geldt: iedereen is van harte welkom!

In maart komt een bekende bij ons de leerhuisavond verzorgen. Rob van Uden, pastor bij de katholieke kerk, was al eerder te gast met een avond over Franciscus. Op **12 maart** 20:00 uur komt hij een leerhuisavond verzorgen over de psalmen. Rob heeft een dichtbundel geschreven, het heet "Ongelooflijk". Vanuit Bijbelse inspiratie laten de gedichten in Ongelooflijk zien dat de hedendaagse ongelovige, de twijfelaar en de gelovige dichter bij elkaar staan dan je in eerste instantie zou denken. De gedichten overbruggen tegenstellingen. In de dichtbundel Ongelooflijk passeren allerhande levensvragen en actuele onderwerpen zoals onverschilligheid, rellen en verbinding; digitalisering, social media en communicatie; complotten, manipulatie en waarachtigheid; ziekte, dementie en mantelzorg; landbouw, klimaat en duurzaamheid, Black Lives Matter, LHBTIQ+ en diversiteit. Rob van Uden gaat met ons in gesprek over zijn dichtbundel.

Vooraf wordt er gekookt in de kerk. We starten om 18:00 uur. Wilt u mee-eten geef u dan op via intekenlijst of via de website: www.pknbreda.nl/formulier

Op **16 april** houden we de Diaconale maaltijd. We beginnen om 18:00 uur. We koken een sobere maaltijd en de gasten geven een vrijwillige bijdrage voor de maaltijd en het goede doel.

Deze keer is het doel de Stichting Straattandarts Breda. Het doel van de straattandarts is: het faciliteren en financieren van tandheelkundige zorg en andere vormen van mondzorg verlenen aan diegenen die daar behoefte aan hebben of waarvoor zorg noodzakelijk is. En die geen toegang hebben tot de gebruikelijke tandheelkundige en mondzorg, doordat zij aan de rand van de samenleving leven, bijvoorbeeld doordat zij dakloos zijn en/of een psychiatrische en/of verslavingsproblematiek hebben. De straattandarts wil graag tandheelkundige zorg toegankelijker maken. Zo zal er 40 dagen per jaar een tandarts basale tandheelkundige zorg leveren (met o.a. dank aan gemeente Breda!). Het doel is de mond pijn- en ontstekingsvrij te maken met basismiddelen. Ook voor deze maaltijd geldt: geef je op via de website of intekenlijst.

Voor uw agenda: **21 mei** maaltijd en leerhuisavond over stichting Emmaus.

Namens de werkgroep Leren en Ontmoeten,

Joyce Rijke

Kerst met bewoners van Beemdhuis en kinderen van de Rietvink

Op 23 december hadden we in de Lucaskerk een Kerstviering met de bewoners van het Beemdhuis, hun familie, personeelsleden en vrijwilligers. We lazen het Kerstverhaal, we zongen Kerstliederen, we luisterden naar piano en vioolmuziek (door Anna en Naomi van Doorn) en we staken kaarsen aan. Zo vierden we Kerst en we spraken uit dat we met Kerst hoop krijgen, door één Ster, die straalt dwars tegen alle duisternis in. Na de viering dronken we met elkaar warme chocolademelk en hadden we heerlijke cake, die de kok van het Beemdhuis speciaal gebakken had. Het was een ontroerend en warm samenzijn.

Een paar dagen daarvoor vierden alle leerlingen van de basisschool de Rietvink Kerst in de Lucaskerk. Met 175 kinderen werd het echt Kerst! De kinderen zongen uit volle borst de kerstliedjes die ze de weken voorafgaand aan de viering hadden geoefend. Ze lazen het verhaal van de wijzen en natuurlijk staken de jongste leerlingen de kaarsen aan. Wat was het mooi dat de grote kerstboom al in de kerk stond én de kerststal! De kinderen keken ook vol bewondering naar de ramen in het dak in regenboogkleuren. Dat vonden ze toch wel heel bijzonder om te zien. De buitenwereld draaide gewoon door, maar even in die kerk, was er met 175 kinderen niets dan Kerst.

Thijske Fraanje

Bedankt Kathinka

We nemen afscheid van Kathinka Minzinga als redactielid. Jarenlang was Kathinka een kritisch en betrokken lid van de redactie en we zullen haar inbreng dan ook zeer missen. Naast vele andere dingen verzorgde Kathinka lange tijd de pagina's met Algemeen Kerkelijk Nieuws en nieuws Rondom de Wijkkerken.

Als redactie willen we Kathinka bedanken, mede namens de lezers, voor de vele inspanningen, meedenken en het mooie dat zij ons al die jaren heeft gegeven.

De Redactie

Nieuwjaarsreceptie

Afgelopen 6 januari was de gezellige Nieuwjaarsreceptie van de Protestantse Gemeente Breda in het kerkenhuis van de Johanneskerk.

Foto's door: Gijs van Mourik

Lucaskerk en Markuskerk open voor Plek voor je Verlies: een terugblik

Foto door: Harry Bouwhuis

Een moment om in verbondenheid met elkaar ruimte te maken en erkenning te vinden voor verlieservaringen, in een ritueel waarin je rust vindt bij een gedicht, een muziekstuk, stilte..... Dat is wat mensen hebben ervaren in de bijeenkomsten "Plek voor je Verlies" op 16 en 24 november 2024.

Van een "Plek voor je Verdriet" naar een "Plek voor je Verlies"

In 2021 begon de Lucaskerk met het organiseren van bijeenkomsten met als titel "Een Plek voor je Verdriet". De lange COVID periode met vaak beperkte gelegenheid tot rouwverwerking vormde één van de aanleidingen tot dit initiatief. De bijeenkomsten waren bedoeld voor alle wijkbewoners rondom de Lucaskerk, ongeacht hun levensbeschouwelijke achtergrond. In een bijeenkomst, waarin passende muziek klonk, gedichten werden gelezen en er tijd was voor stilte, boden we mensen een plek om te ervaren, dat je niet alleen staat in je verdriet, als je een geliefde mist door de dood of om een andere reden. Er bleek behoefte te bestaan aan een dergelijke bijeenkomst. Plek voor je Verdriet werd dan ook in 2022 en 2023 opnieuw georganiseerd. Vanaf het begin zijn de Bethlehemkern (Augustinusparochie) en vertegenwoordigers van welzijnsorganisaties, zoals "Voor Elkaar", "Haagse Beemden Verbindt" en de Zonnebloem bij de organisatie van Plek voor je Verdriet betrokken geweest.

In de afgelopen drie jaren deden we steeds meer ervaring op. Door deelnemers aan de vorige bijeenkomsten en door de welzijnsorganisaties werden we erin bevestigd dat een Plek voor je Verdriet breed moet worden opgevat. Het gaat niet alleen om het gemis van een geliefde overledene. Pastor Hanny den Ouden verwoordde het zo in een interview in het Haagse Beemden Nieuws van 8 november 2024: "Je hebt allemaal weleens te maken met een vorm van verlies. Of het nu gaat om verlies door overlijden, een scheiding, een vriendschap, van je zelfvertrouwen, mobiliteit, je werk, of door je gezondheid. Of dat je partner een vreemde voor je is geworden door dementie. Het zijn allemaal zaken die een grote impact op je leven hebben. Wij bieden onze

wijkbewoners een mogelijkheid om dit verlies te omarmen door het gebouw van de Lucaskerk voor twee uur open te stellen." Zo kwamen we tot de nieuwe benaming: "Plek voor je Verlies".

Plek voor je Verlies voor het eerst in twee kerken: Lucaskerk en Markuskerk

De kerk is een plek om oog te hebben voor elkaar, een plaats voor vreugde en verlies. Ook mensen buiten de kerk ervaren dat, zo bleek uit reacties in vorige jaren.

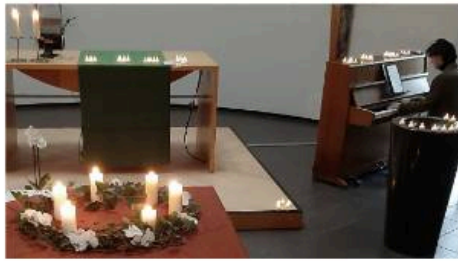
Dit motiveerde de werkgroep Plek voor je Verlies om in 2024 een bijeenkomst te organiseren in zowel de Lucaskerk als de Markuskerk. Er werden meer dan duizend flyers verspreid in de wijken rond beide kerken en op andere plaatsen in de stad, zoals middelbare en hogescholen, Amphia, de hospices, de centrale bibliotheek. Bij de drukker was aanvankelijk een voorzichtig geschat aantal flyers besteld. De Zonnebloem, die het concept in Plek voor je Verlies direct herkende, vroeg ons flyers bij te laten drukken om die te kunnen verspreiden in haar brede kring van vrijwilligers en cliënten, en gaf ons zelfs geld daarvoor mee!

Foto door: Mike Siewalette

Op de namiddag gingen op 16 november de Lucaskerk en op 24 november de Markuskerk open. Bij het portaal voor de Lucaskerk was Mike Siewalette uitgenodigd om zachte gitaarmuziek te spelen bij een brandende vuurkorf als teken van welkom. Respectievelijk 35 en 20 mensen namen deel aan de bijeenkomsten. In de ruimte was het licht gedimd, glazen potjes met licht en waxinelichtjes stonden in veelvoud op de grond en op de piano, centraal een tafel met zes kaarsen in een krans van klimop en witte orchideeën.

Foto door:
Harry Bouwhuis

Bij binnenkomst klonk zachte pianomuziek door Natan van Doorn (in de Lucaskerk) en Paul van Dijk (in de Markuskerk). We openden met een gedeelte uit Prediker 3: "Er is voor alles een tijd." Daarna luisterden we naar vier gedichten over vormen van verlies in verschillende levensfasen. Na elk gedicht klonk passende, zachte muziek, gespeeld op de harp door Vera Kemme of door Natan/Paul gespeeld op de piano, gevolgd door meditatieve stilte. Het programma werd afgesloten met een citaat van Nelson Mandela bij zijn inauguratie: "Laat je licht schijnen", een oproep tot hoop en kracht. Hanny den Ouden benadrukt: "Het ritueel zelf is de erkenning van verlies en verdriet, maar door het ritueel verbinden mensen zich weer met hun gevoel van zin, hoop en veerkracht."

Verbondenheid, rust, hoop.

Plek voor je Verlies heeft mensen geraakt. Verslaggever Steven van Beek van BN De Stem, was tijdens de bijeenkomst in de Lucaskerk aanwezig. Hij schreef een terugblik die op 19 november 2024 verscheen op de regiopagina onder de titel: Samen rouwen: "Iedereen komt hier met een eigen verhaal." Afsproken was dat hij met deelnemers aan de bijeenkomst mocht spreken, uiteraard alleen als ze dat goed vonden. Enkele voorbeelden: Een moeder, van wie het 9-jarig zoontje erg ziek is, zei: "Het is levend verliezen, chronische rouw, je zoekt een plek om even stil te zijn, om even te bezinnen." Een andere deelnemer zei: "Ik vond het rustgevend, je ontmoet andere mensen die ook worstelen met verdriet, net als ik dus, en wat fijn was: het maakte me niet verdrietig, het stemde me juist hoopvol."

Aan het eind van de bijeenkomst in beide kerken konden mensen op een kaartje een gedachte of wens schrijven en dit kaartje neerleggen op een grote, mooie schaal. In de Markuskerk kwamen ontroerende uitingen naar voren: "Ik heb hier even kunnen schuilen, ik voel me getroost." En van iemand anders: "Ik ben dankbaar voor de lieve mensen die in mijn leven geweest zijn."

Een rol voor de kerk in het welzijn van mensen in stad en wijk.

In het interview met het Haagse Beemden Nieuws zegt Hanny den Ouden: "Door dit soort rituelen te organiseren willen wij de brede maatschappelijke functie van de kerk uitdragen". De reacties van de mensen, die aan de bijeenkomsten in de Lucaskerk en Markuskerk hebben deelgenomen, laten dat zien. Als kerk dragen we bij aan

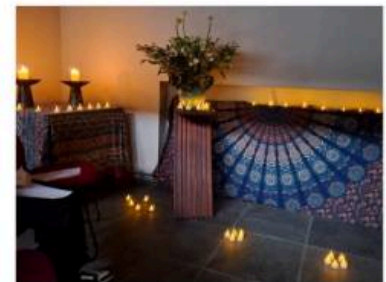
het welzijn van mensen, samen met maatschappelijke organisaties. Zo werkte de Zonnebloem actief mee aan de bekendmaking van Plek voor je Verlies. In 2024 kregen we voor het eerst ook medewerking van onderwijsinstututen, die in het concept van Plek voor je Verlies duidelijk de verbinding zagen met jongeren. In het gebouw van het Graaf Engelbrecht College en van de Avans Hogeschool mochten affiches hangen van Plek voor je Verlies. Sociaal werker van WIJ, Lotus van der Linden, werd ook geciteerd in het eerder genoemde interview in het Haagse Beemden Nieuws: "Ik hoop dat wijkjongeren hun weg naar dit ritueel deze middag weten te vinden. Ik weet dat er veel jongeren zijn die ook met een vorm van verlies te maken hebben."

Foto door: Harry Bouwhuis

Al sinds 2021 ondersteunt de gemeente het initiatief jaarlijks met subsidie. De samenwerkingen met partners die welzijn beogen, worden er elk jaar meer. De volgende stap is dat er ook meer inhoudelijke inbreng in het programma ontstaat van mensen die betrokken zijn bij het welzijn in de wijk. Misschien tipt iemand ons met een mooi muziekstuk, stuurt iemand een gedicht dat het niet-uitsprekbare verwoordt, spreekt iemand woorden van hoop. We zien zo'n inbreng van harte tegemoet.

Foto door:
Angela Koot

Met elkaar bouwen we aan verbondenheid, welzijn en een goede plek om te leven. We willen een kerk zijn die niet alleen "vóór" de buurt iets wil "doen", maar er allereerst "mét" de buurt wil "zijn", schreef ds. Ton van Prooijen in 2022 het oktobernummer van S'Amen over het HeartEdge-initiatief, waarmee hij kennis had gemaakt tijdens een studiereis naar Londen. Plek voor je Verlies is zo'n voorbeeld van hoe je kerk kunt zijn, vanuit de HeartEdge-gedachte: vanuit het hart van het Evangelie midden in de samenleving.

26 november 2024

Namens de werkgroep Plek voor je Verlies (Angela, Corrie, Dick, Hanny, Peter en Victor),

Jonneke Prins

In gesprek met ...

... Henri van Wijngaarden

Henri is geboren en getogen in Breda. Hij woonde eerst met zijn ouders in bij Oma en na 3 jaar kregen zijn ouders een huis achter de Baronielaan. Zijn moeder woont daar nog steeds. Hij heeft een zeven jaar jongere broer. Het gezin was Nederlands Hervormd en kerkte in het Ginneken, in de Laurentiuskerk bij ds. Van den Bosch. Henri is van zijn zevende jaar tot zijn achtenveertigste jaar lid geweest van scouting. Hij heeft daar alle rollen vervuld tot en met voorzitter.

Hij heeft de MAVO gedaan en daarna MTS Bouwkunde. Na school moest Henri in militaire dienst. Hij deed zijn basisopleiding in Ossendrecht en radiotelefonie in de Chassékazerne hier in Breda. Daarna was hij een jaar in de Harskamp chauffeur van de Luitenant. Na zijn diensttijd ging hij op kamers wonen in de Willem van Oranjelaan. Henri ging werken bij een constructiebureau en later als tekenaar bij een architectenbureau. In die tijd heeft hij de lerarenopleiding gedaan. Hij liep het eerste jaar stage bij het Lager Technisch Onderwijs, waar leerlingen zijn die veel begeleiding nodig hebben. Dat vond hij een leuke stage. Helaas kan hij dat niet van het tweede jaar zeggen. Hij kwam toen op een gewone LTS, met slecht gemotiveerde leerlingen, dat stond hem zo tegen dat hij geen werk in het onderwijs meer heeft gezocht.

Na diverse jaren werken bij verschillende bureaus als tekenaar respectievelijk projectleider is hij met 2 collega's een eigen bureau gestart in Geertruidenberg. Dat heeft hij 10 jaar gedaan. Daarna is hij in opleiding gegaan als directiechauffeur. Helaas, toen hij klaar was in 2014, was het crisis en geen werk te vinden als directiechauffeur.

Hij is gaan werken bij de deeltaxi in Breda, en dat heeft hij in deeltijd tot zijn pensioen gedaan. Het werk vond hij erg bevredigend. Hij kwam thuis met mooie verhalen en had fijne gesprekken met de mensen die hij reed. Daarnaast werkte hij sinds die tijd als zelfstandig bouwkundige. Hij gaf bouwadvies aan particulieren.

Hij werkt ook voor de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen, die kerkbesturen adviseert over onderhoud van Monumenten. Hij is vrijwillig secretaris bij die stichting. Ook is Henri secretaris bij Stichting Behoud Markuskerk.

Zijn vrouw Betty komt niet uit Breda, maar uit Zeeland. Hij leerde haar kennen in Breda, waar zij werkte als verpleegkundige en ook een huis huurde. Henri was op zoek naar andere woonruimte en kon 2 kamers huren bij haar. Van het één kwam het ander en ze trouwden en kochten een huis in Bavel, waar ze nu al 40 jaar wonen.

Daar werden hun kinderen Mirte en Ewout geboren. De kinderen wonen beiden in de buurt. Eind oktober vorig jaar zijn Betty en Henri Opa en Oma van een kleindochter geworden.

In Bavel is Henri sinds 2013 actief als wijkcoördinator buurtpreventie. Daarbij is er in elke straat een contactpersoon. Met name in vakantietijd let men op elkaars huizen. Er wordt meer opgelet en het heeft de veiligheid verhoogd.

Henri is altijd al actief geweest in de kerk, de eerste tijd van zijn huwelijk in de Pelgrimskerk en later in de Markuskerk. Hij is koster, lector en zit in het college van kerkrentmeesters. Hij is lid van het Team Opvang Markuskerk, waar Henri mede zorgdraagt voor de asielzoekers die we in de Markuskerk opvangen. Eerst was dat een groep van 14 mannen, daarna kwam de familie Singh, Sikhs uit Pakistan. Toen zij vertrokken was er een gezin uit Irak en nu sinds een half jaar woont de familie Khalaf in de kerk; vader, moeder en 4 kinderen. Het is een fijn gezin met lieve mensen.

Henri houdt voor hen elke week de agenda bij. Hij verzint leuke activiteiten in de vakanties, zoals bijvoorbeeld vliegers maken. Hij rijdt ze waar nodig naar de dokter. Kortom, je zou kunnen zeggen: "Henri is een man die zijn handen vol heeft aan de kerk".

Joyce Rijke

Algemeen Kerkelijk Nieuws

Uit de (kleine) kerkenraad

Allereerst de beste wensen en een voorspoedig 2025! Ik zit hier begin januari achter mijn PC en kijk nog even terug op de laatste weken van 2024....Wat is er veel gebeurd tijdens de advents en kerstperiode door zoveel mensen. Ik kan het niet nalaten om over een voor mij in elk geval hoogtepunt hier iets op te schrijven. De kerstnachtsdienst in de Grote Kerk georganiseerd samen met de Kooracademie, het was wat mij betreft een feestje. We hebben in lange tijd niet zoveel mensen in deze kerk gehad, de 500 stoelen waren lang niet genoeg overall werd gezeten....en het koor de lezingen, het orgelspel het paste bij elkaar. Jan Willem heeft een prachtige opname gemaakt, kijk er nog maar eens naar.... <https://kerkdienstgemist.nl/stations/2277/events/recording/173506320002277>

Ook de diensten/vieringen in Johannes/Lucas en Markuskerk zijn deze laatste weken goed bezet.

Dan terug naar de kleine kerkenraad die op 19 december bij elkaar was voor haar vergadering.

Er staan veel punten op de agenda maar de voornaamste is dat we in Lenard Schouten een missionair-diaconaal werker hebben gevonden en dat deze per 1 januari voor 16 uur per week ons komt bijstaan. We spreken af om een stuurgroep te formeren en zijn ook blij dat Nico van Splunter zal helpen met het richting geven van dit mooie maar moeilijke werk.

Daarnaast wordt het werkplan voor 2025 aangenomen. Dit loopt een beetje vooruit op het beleidsplan en zal indien nodig nog verder worden uitgewerkt/aangepast.

De speerpunten voor 2025 zijn:

1. Het zoeken en beroepen van een tweede predikant en verdere personeelsbezetting. Beroepingscommissie en kleine kerkenraad zijn hier verantwoordelijk voor.

2. Als protestantse kerk meer zichtbaar zijn/worden in de stad Breda.

- a. Beter externe communicatie met meer kanalen.
- b. Connectie met buurten rond Johanneskerk, inventarisatie maken en actie plan opstellen.

3. Waar en hoe kunnen we als diaconie zinvol ondersteuning geven.

- a. Onderzoek naar kansen in Breda.
- b. Definiëren hulpprojecten
- c. Minimaal 1 hulpproject starten

4. Organiseren en uitbreiden van aanbod rond zingeving en spiritualiteit.

5. Versterken van onze samenkomsten

- a. Groep rond Grote Kerk een lange termijn plan laten maken.
- b. Samenwerken secties verder stimuleren.

Daarnaast spreken we af dat we dit jaar de actiekerkbalans rond het thema 'Geloof samen vieren' organiseren. Ook zullen we in de diensten op 12 januari daar aandacht hieraan besteden, we zijn als gemeenschap afhankelijk van ons aller vrijwillige bijdrage, laat de kerk financieel niet in de steek, we doen goed werk.

Verder maken we afspraken over de jaargesprekken, krijgen een uitgebreide voorlichting over de VOG screening van Paul, en spreken we af dat de Diaconie verder onderzoekt of en hoe we meer asielzoekers kunnen helpen.

We sluiten de vergadering af met een voor de tijd van het jaar toepasselijk gedicht:

Kom, oh, kom, Immanuel

Laten we er in 2025 zijn voor Breda de wereld en elkaar.

Andries van der Vegt

College van Kerkrentmeesters

Begroting 2025

Breda 28-11-2024

Geachte gemeenteleden van de Protestantse kerk te Breda.

Graag wil ik u hierbij informeren dat de Grote Kerkenraad in haar vergadering van 25 november 2024 de begroting voor het jaar 2025 heeft goedgekeurd. Op verzoek kunt u de verkorte versie van deze begroting aanvragen bij ondergetekende. adri.bos47@gmail.com.

Het is verheugend dat ondanks een kleine afname van leden toch het beoogde bedrag aan bijdrage is binnen gekomen. Hiervoor onze hartelijke dank. Mogen we in het komend jaar ook hierop weer rekenen?

Adri Bos, penningmeester CvK

Impressie van; "De reis van je leven".
 Uitgevoerd door Theatrada, Kerst 2024.

Foto's: Gijs van Mourik

Theatrada zoekt enthousiaste spelers. Ook zo genoten van de musical de reis van je leven, en altijd al graag een keer op de planken willen staan? Neem contact op met Pieter Vergeer. In het najaar van 2025 willen we de toneelbewerking van de beroemde film "As it is in

heaven" spelen. Op vrijdag 17 januari gaan we het script lezen. Op vrijdag 31 januari starten we met de repetities. De avonden zijn in de Lucaskerk en starten om 20.00 uur. Wij hopen op enthousiaste nieuwe deelnemers!

Diaconie

ZWO nieuws

We zijn erg blij dat de kerstactie en giften een bedrag van € 841,55 hebben opgeleverd voor het Noodfonds van de stichting MUONA in Malawi. Dank u wel.

Het noodfonds biedt studenten en scholieren financiële hulp bij het afmaken van hun opleiding. Vaak beginnen ze aan een opleiding, maar komt er een moment dat de ouders de studie niet meer kunnen betalen. Bijvoorbeeld het geval van de 24 jarige Karim, student verpleeg- en verloskunde. Zijn vader is overleden en zijn moeder, die afhankelijk is van de verkoop van haar oogst, mais en bonen, kan soms zijn collegegeld niet betalen als de oogst mislukt is. Zij moet ook schoolgeld voor haar andere kinderen betalen. Het is voor Karim altijd weer een struggle: kan ik wel of niet naar college. Hierdoor heeft hij een flinke vertraging opgelopen. Zijn moeder probeert overal geld te lenen voor hem want hij krijgt ook problemen met de opleiding doordat hij veel te laat betaalt en daardoor ook veel colleges mist. Het Noodfonds helpt hem om zijn opleiding te kunnen afmaken.

De ZWO gaat met uw hulp het Noodfonds aanvullen zodat meer studenten met financiële problemen geholpen kunnen worden.

Op **zondag 2 februari** is er een ZWO dienst in de Markuskerk waarin mevr. Marjo Cuppen, secretaris van de MUONA stichting Nederland, een presentatie houdt over het werk van de Stichting in Malawi. Ze zal ook aandacht schenken aan het belang van het Noodfonds. In de dienst zullen de LucasMarkus cantorij en de cantorij van Ginneken een muzikale bijdrage leveren. Het wordt een mooie dienst zoals u van ons gewend bent.

Namens ZWO Karin Nelson

Breda-Wismar-Arad Het nieuwe jaar

Allereerst wensen wij, Graham, Pieter, Annet, Wilma, Rob en ik u allen Vrede en Alle Goeds toe voor het nieuwe jaar!

En wat zijn de goede voornemens of wensen, zo u wilt, voor 2025? Wat ons betreft zullen we de contacten die er zijn met onze partnergemeenten in Arad en Wismar zo goed als mogelijk, mede namens u, weer vorm geven. Want meer dan ooit, met alles wat er veraf maar ook dichtbij aan spanningen, oorlogen en andere schrikbarende dingen plaatsvinden, is het belangrijk dat wij als christenen contact hebben, en weet hebben, van christenen over onze eigen grenzen heen!

Ik noem u enkele contactmomenten:

- Regelmatig contact houden met elkaar via zoom
- Voorbeden voor elkaar doen bijvoorbeeld met Pasen en/of Pinksteren
- Een tegenbezoek van onze jongeren (via Next Level) organiseren aan Wismar
- Een inzamelingsactie van drogisterijartikelen en medicijnen houden voor Arad
- Arad ook dit jaar weer financieel ondersteunen voor voedselpakketten en huur kerkzaal
- Een klein transport organiseren richting Arad met spullen voor gemeente en bejaardenhuis

U ziet wel: werk genoeg aan de winkel. Graag zouden wij onze groep nog wat groter zien. Dus als het u wat lijkt, neem dan gerust contact met ons op!

*Mieke Frankfoorder (vz)
Tel. 06-24705414*

Noodopvang asielzoekers

De noodopvang van asielzoekers door kerken is ook in 2025 hard nodig en gaat dan ook gewoon door. De kerken die, gecoördineerd door INLIA, crisisopvang bieden voor asielzoekers voor wie geen plek was in Ter Apel hebben sinds 26 augustus 2022 al zo'n 160.000 overnachtingen gerealiseerd. Dat is gebeurt op ongeveer 80 locaties gespreid over Nederland. Momenteel verblijven er rond de 200 gasten in kerkelijke noodopvanglocaties, een kwart daarvan is minderjarig, voor het overgrote deel kinderen van 12 jaar en jonger. Bij onze locatie, de Markuskerk, gaan we richting de 3.000 overnachtingen en hebben we momenteel 6 gasten waarvan er 4 minderjarig zijn.

Opnieuw mochten we een verjaardag vieren in de noodopvang van de Markuskerk. Deze keer betrof het dochter Ibtisam Khalaf die met familie en vrijwilligers haar 11e verjaardag vierde. Zoals inmiddels gebruikelijk waren er weer cadeautjes, ballonnen, taart en vooral veel plezier. Zoon Aram Khalaf begint al aardig aan te sluiten bij Nederlandse tradities en heeft een kerstboom gemaakt compleet met lichtjes.

Afgesproken was dat de familie Khalaf de kerstdienst in de Grote Kerk zou bijwonen. Het vervoer was al geregeld. Toch kwam er op het laatste moment een kink in de kabel. Vader Hussein heeft al een tijdje wat gezondheidsklachten en kreeg steeds meer last van zijn keel. Hij en zijn vrouw zijn dus thuis gebleven en alleen de kinderen zijn mee naar de Grote Kerk geweest. We hopen dat de familie desondanks van hun

eerste kerst in Nederland, en de kinderen bovendien hun eerste kerstdienst, genoten hebben.

Hoe het in 2025 verder gaat met de familie Khalaf is een kwestie van afwachten. Het lot van asielzoekers kan sterk verschillen. Dat blijkt ook uit de lotgevallen van voormalige bewoners van onze noodopvang. Wij vernamen recent van sommigen van hen en hun omstandigheden verschillen nogal. De familie Singh is tegenwoordig ondergebracht in een AZC in Nijmegen, hun procedure loopt en zij maken het naar omstandigheden goed. Minder overzichtelijk is de situatie van de familie Alrubaiy, zij bevinden zich momenteel in Duitsland en hun status is "onstabiel". Tenslotte meldde Yasser, uit onze eerste groep, dat hij een huis heeft waar hij nu met zijn vrouw en kinderen woont.

Namens TOM-LJ (Team Opvang Markuskerk/Lucaskerk/Johanneskerk)

Kerstattentie jeugdgevangenis

Op dinsdag 24 december heeft Ruben van Dijk een bezoek gebracht aan de jeugdgevangenis Den Hey Acker in Breda. Dat was niet zonder reden. Samen met Pim van Dooren van stichting Exodus heeft hij kerstattenties uitgedeeld aan alle jongens die daar hun straf uitzitten. (Meisjes wonen daar niet, die worden op een andere locatie opgevangen). Na een uitgebreide veiligheidscontrole en instructie (riem af, telefoon in de kluis etc) kon Ruben naar binnen. Elke groep van 4 tot 8 jongens heeft een eigen 'woonkamer' waar ze samen komen onder begeleiding van verzorgers en beveiliging. Hier kregen ze ook hun kerstpakket kregen uitgedeeld. Daar zat een kalender bij met foto's, plaatjes en spreuken met een positieve en motiverende boodschap voor elke week. Dat werd over het algemeen met dankbaarheid ontvangen. Ruben was onder de indruk. 'Een jongen zei, "o ja, dat krijgen we elk jaar met kerst", dat betekent dat hij er al een paar jaar zit'. Een ander zei het erg te waarderen dat hij nu toch nog bezoek kreeg. Anders ziet hij nooit bezoek, ook zijn ouders niet. 'Veel jongens zie er zo gewoon uit, net als jij en ik, je ziet niet dat ze crimineel zijn', aldus Ruben. Maar vaak door omstandigheden zijn ze op het verkeerde pad terecht gekomen. In de jeugdgevangenis gaan de jongens elke dag naar school, ook op zaterdag. Dat geeft ze structuur en bezigheid tegen verveling. Ze volgen vaak een praktische opleiding tot hovenier, lasser of timmerman maar sommigen doen ook havo. Als ze vrijkomen, moeten ze hun leven buiten weer op kunnen pakken.

Stichting exodus helpt deze jongeren zodra ze weer vrij komen, om te re-integreren en een normaal leven op te bouwen buiten de gevangenis. En om te voorkomen dat ze weer in oude patronen terecht komen van drugs of criminaliteit. De diaconie heeft afgelopen jaar een financiële bijdrage geleverd aan Exodus waarmee ze onder andere een zomeractie (ijsjes) en een kerstactie hebben gedaan. Omdat iedereen aandacht en een tweede kans verdient.

Groeten, Ruben van Dijk en Marieke Alberts

SPACE FOR GRACE

Space for Grace ondersteunt vernieuwing in katholiek Nederland en Vlaanderen
www.spaceforgrace.nl

Rechts: Hadewijch Klaassen tijdens de boekpresentatie van het Space for Graceboek 'Zoveel toekomst'.

'TITUS ZOEKT' VERNIEUWING

"God en onze naasten boven alles liefhebben, dat willen we voelbaar laten worden, niet alleen binnen de kerk, maar ook daarbuiten," vertelt Hadewijch Klaassen. Zij is samen met parochievicaris Erik Rozeman lid van de initiatiefgroep 'Titus Zoekt'. Dit project van de Zalige Titus Brandsma Parochie in Wageningen is van de grond gekomen na een periode van kerksluitingen en de bijbehorende rouw in de parochie. Het idee voor 'Titus Zoekt' ontstond toen een parochiaan Hadewijch aansprak en zei: "We zijn al jaren aan het 'dweilen met de kraan open' en er moet echt iets veranderen." Ze organiseerden een avond om te praten over parochievernieuwing en daar kwamen verrassend veel mensen op af. "Er was duidelijk behoefte aan een nieuw perspectief." Zo ontstond de Initiatiefgroep 'Titus Zoekt'. "We lazen samen het boek 'Als God renoveert' van father James Mallon en kozen vijf speerpunten: visievorming, Alphacursussen, leren van andere parochies, gebed en kleine gemeenschappen." Inmiddels worden er Alphacursussen georganiseerd en laagdrempelige 'Kom & Zie vieringen', begrijpelijke vieringen met tussendoor uitleg over de liturgie. "Tijdens de viering zingt een koor waarbij iedereen kan aansluiten en na afloop is er koffie om elkaar te leren kennen." Daarnaast zijn er gebedsteams ontstaan, waarin parochianen voor elkaars noden bidden. "Mensen ontdekken dat ze een geliefd kind van God zijn," legt ze uit. Erik Rozeman vult aan: "Het gaat ons erom de mensen echt weer bij God te brengen, en God bij de mensen." De deelname aan Space for Grace gaf hen nieuwe kansen. "We leerden dat we het niet allemaal zelf hoeven te doen. Loslaten en bidden," vertelt Klaassen. "We ontdekten ook dat andere projecten uit het land soortgelijke obstakels ondervonden als wij." Beiden hopen dat de Titus zal uitgroeien tot een gastvrije parochie waar iedereen zich thuis kan voelen. "Kinderen die tegen hun ouders zeggen: 'Kom, we gaan naar de kerk': dat is onze droom," besluit Hadewijch hoopvol. ■

"We hopen op een gastvrije parochie waar iedereen zich thuis voelt"

Rondom de wijkkerken

Vanuit de Markus- en Lucaskerk

Afscheid van Ilse Jordan.

Ruim twaalf jaar stond zij als dirigente voor de Markuscantorij. In de dienst van 25 december nam ze afscheid. Paul Vlaardingerbroek sprak lovende woorden namens de Markuskerkgemeente en Ilse stond er glimlachend bij. Zou ze gedacht hebben aan al die liederen die ze met ons ingestudeerd heeft en wellicht ook aan al die mensen die deel uitgemaakt hebben aan de cantorij? Zoals wij haar toegezongen hebben in ons afscheidslied:

'Zangers gingen, nieuwe kwamen, jij ging moedig met ons door. Tot aan nu, nog maar 2 bassen en, heel jammer, geen tenor!'

Als cantorij hebben wij op een gezellige manier afscheid genomen. We hopen dat ze met fijne herinneringen naar de bronzen G-sleutel zal kijken die ze als cadeau overhandigd kreeg. Het waren goede jaren met elkaar waarin ze ons heeft begeleid en gedirigeerd. Dank Ilse, en het ga je goed!

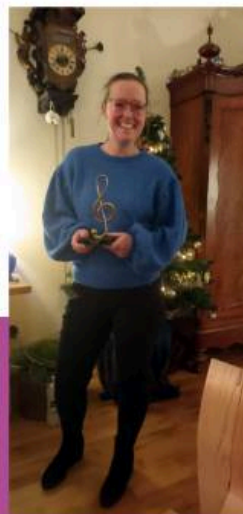
Als Lukas- en Markus cantorij gaan we samen verder, nu compleet met 4 stemmen! Met Margreet Pols als dirigente hopen we weer jaren mee te mogen werken aan onze erediensten - als een toegevoegde waarde.

De Markuscantorij

De "Ontmoeting" Markuskerk.
Kom ook dinsdag 4 februari 15:00 uur.
Eerst een kopje thee of koffie en bijpraten,
en dan, laat je weer verrassen door het onderwerp.
Elke eerste dinsdagmiddag van de maand.
Info: Rob Snijders

Afscheid van Ilse. Foto's: Nel Vrijheid

Als dit nummer van S'AMEN verschijnt, zit de eerste maand van 2025 er al weer bijna op. We kijken met elkaar terug op een bijzondere en inspirerende advents- en kersttijd en ook januari was al weer gevuld met bijzondere vieringen en activiteiten. De eerste zondag van februari is traditiegetrouw de ZWO-zondag. Net zoals in de afgelopen jaren zullen de

gezamenlijke cantorijen van Breda en Ginneken in deze viering zingen. Eén van de liederen komt uit Malawi. In deze dienst is er veel aandacht voor het nieuwe ZWO-project, het noodfonds voor studenten in Malawi.

Op 9 februari komt jongerenkoor YRDV bij ons zingen. YRDV zong eerder een evensong de Lucaskerk in december 2023. YRDV is een koor van voornamelijk scholieren en studenten die iedere donderdagavond in Oosterhout bij elkaar komen om (klassieke) muziek te maken en staat onder de bezielende leiding van Jan Willems. Het koor heeft deelgenomen aan het Nationaal jongerenkorenfestival en heeft al verschillende TV-vieringen voor de KRO mogen verzorgen. Zo nu en dan verzorgen ze ook vieringen in het buitenland (Rome, Lyon en recent nog de wereldjongerendagen in Portugal). Op 9 februari komen ze onze dienst opluisteren en zullen bijvoorbeeld een prachtig kyrie en gloria zingen.

In december namen we afscheid van Ilse Jordan, die 12 jaar lang de Markuscantorij leidde. We deden dat in de dienst van Eerste Kerstdag en een paar dagen later nog eens tijdens een etentje met (bijna) alle cantorijleden.

ds Ton van Prooyen

Elke kerkelijke uitvaart is maatwerk; er is slechts één must-do!

Wanneer u bij uw uitvaartceremonie of die van uw partner uitdrukking wilt geven aan uw kerkelijke betrokkenheid, is er veel mogelijk in overleg met de begeleidende predikant of pastor: de ceremonie kan plaats vinden in het kerkgebouw of uitvaartcentrum; kerkelijke elementen, zoals groet en zegen, kunnen maar hóeven niet; teksten, liederen en gedichten kunnen zowel religieus als niet-religieus zijn, enzovoorts.

In gesprekken na het overlijden tussen predikant/pastor en de familie wordt zorgvuldig nagegaan welke elementen zowel passend zijn bij de overledene als helend voor de nabestaanden. Een kerkelijke uitvaart onderscheidt zich van een niet-kerkelijke uitvaart doordat er gesproken of verwezen wordt naar wat het geloof en de kerk voor iemand hebben betekend.

Nogal eens zijn naasten/kinderen van onze gemeenteleden niet (meer) kerkelijk betrokken of gelovig: de taal en de gebruiken hebben voor hen hun zeggingskracht verloren en zijn niet meer troostend. Doorgaans worden in de ceremonie tóch, door het overleg, betekenisvolle tussenvormen bedacht. Dit wordt ook door mensen die niet bekend met kerkelijke rituelen vaak als zeer waardevol gezien.

Wanneer naasten tijdens het afscheid geen betrokkenheid vanuit de kerk willen, kan ook gedacht worden aan een kerkelijke wake in een van de dagen voor de uitvaart of een ceremonieel deel in de zondagse kerkdienst na het overlijden.

Eén ding is heel belangrijk om te weten en naar te handelen: éven op de rem gaan staan bij de uitvaartbegeleider. Die zorgt namelijk direct dat het tijdstip van de begrafenis of crematie vast komt te staan bij het uitvaartcentrum. In de haast wordt die afspraak soms gemaakt zónder te overleggen met de kerk over de beschikbaarheid van predikant of pastor. Die wordt dan vervolgens geconfronteerd met een fait accompli. Met de verminderde personele bezetting is dat soms een groot probleem. Daarom doen we een dringend verzoek op u om, bij de wens van een kerkelijke uitvaart, tegen de uitvaartbegeleider te zeggen dat hij/zij éérs met de kerk over de beschikbaarheid van de predikant of pastor moet bellen en dán pas met het uitvaartcentrum.

*Thijske Fraanje, Hanny den Ouden en
Ton van Prooijen*

Wat te doen bij overlijden?

De uitvaartbegeleider zal zo snel mogelijk het tijdstip van de ceremonie en teraardebestelling of crematie willen vastleggen bij het uitvaartcentrum. Wanneer u betrokkenheid van een predikant of pastor wenst bij het afscheid, laat de uitvaartbegeleider dan eerst bellen met een van de pastores van de Protestantse Gemeente Breda, zodat het tijdstip in goed overleg met hen vastgesteld kan worden: **Thijske Fraanje (06-14762611), Hanny den Ouden (06-48549088) of Ton van Prooijen (06-29283935).**

Mooie kerstattentie voor ouderen in de wijk

Het is een traditie geworden om in de adventstijd namens de Lucaskerk en de Augustinusparochie onder 250 senioren in de Haagse Beemden en Hoge Vucht een kerstattentie te verspreiden. Een klein geschenkpakketje met een schitterende Kerstkaart gemaakt door de jongeren van PLUK Dagbesteding. Maandenlang hadden zij met veel plezier hieraan gewerkt en op 18 december was het zover dat zij samen met vrijwilligers van de parochie en de Lucaskerk hun presentjes rondbrachten.

Door in wijk, kerk én maatschappij onze betrokkenheid te tonen, en samen op te trekken, geven we praktische invulling aan samen kerkzijn. Pluk Dagbesteding doet graag werkprojecten waarbij de jongeren een zinvolle dagbesteding krijgen. Samen overleggen we over een haalbare vorm, waarbij de jongeren van Pluk zelf iets maken.

In de samenwerking met Pluk snijdt het mes aan meerdere kanten. De fun, gewaardeerd worden, zich thuis voelen bij de ouderen én betekenisvol werk kunnen doen. Dat geeft ook de jongeren een goed gevoel. De ouderen zijn uitermate blij met de aandacht die zij op deze wijze ontvangen. "O, zijn jullie er weer!", ze (her)kennen hen inmiddels.

De adventsperiode en straks de 40-dagentijd blijven een vaste activiteit van de parochie en de Lucaskerk in de aandacht voor ouderen in de wijk.

*Corrie de Zwart
Suzanne Goijaarts
Dick de Man (Foto's)*

**Jongeren en
begeleiding
van PLUK
Dagbesteding
die de
kerstattenties
hebben
gemaakt**

JOHANNESKERK

Heel even nog een terugblik op Kerst

Al liggen de kerstdagen, als u dit blad in handen krijgt, alweer vier weken achter ons toch wil ik nog even melden wat een fijn muzikaal intermezzo wij mochten horen in de Kerstmorgendienst. Sarah van Peer en Emma Peters speelden samen prachtig het 'O kom, o kom, Immanuel' (zie foto). Al ontbreekt ons momenteel een eigen predikant, ook onze gastpredikanten zorgden voor sfeervolle diensten, waarbij ook onze organist Graham Kennett zich niet onbetuigd liet en ons, ook op Kerstavond, begeleidde bij het zingen van de aloude kerstliederen.

Nieuwjaarslunch 12 januari

Na de kerkdienst waarin wij afscheid namen van ds. Henrieke ten Thije en haar bedankten voor het vele pastorale werk dat zij afgelopen 1,5 jaar voor onze gemeente heeft gedaan en het koffiedrinken werden de tafels gedekt voor de lunch terwijl de deelnemers even terug naar de kerk gestuurd werden. Onder leiding van Ellie Bouwmans en organist Graham Kennett werden 'verzoeknummers' gezongen. Dat viel zeer in de smaak evenals de daarna genuttigde feestelijke lunch! Dank aan allen die meegeholpen hebben. Een mooie manier om het nieuwe jaar in te luiden!

Week van Gebed voor de eenheid van christenen / oecumenische dienst

Alhoewel op het moment dat u dit blad in handen krijgt waarschijnlijk het oecumenisch donderdagochtendgebed al voorbij is, wil ik u toch nog even expliciet uitnodigen voor de oecumenische dienst op zondag 26 januari in de Johanneskerk. De parochianen van de St. Martinuskerk zijn bij ons te gast, pastor Ed de Kever gaat samen met onze voormalige predikant ds. Saskia van Meggelen voor, het weekkoor van de 'overkant' komt mee en het thema is 'Ja, ik geloof!'. Het gesprek tussen Jezus en Marta voorafgaand aan de opwekking van Lazarus staat centraal. 'Ja, ik geloof' zegt ook Marta. Let op: deze dienst begint om 11.00u.!

Pastoraat

Als u bezoek wilt voor uzelf of voor iemand in uw omgeving, kunt u contact opnemen met mij, tel. 0624705414. Dit geldt ook bij onverwachte ernstige situaties of bij overlijden. Samen overleggen we dan wat de mogelijkheden zijn.

Mieke Frankfoorder (vz)

Foto: Gijs van Mourik

32

Aart Bergwerf op het orgel in de grote kerk. Eén van de laatste keren voordat het orgel gerestaureerd gaat worden. Foto: Kathinka Minzinga

Kinderkerk. Foto: Kathinka Minzinga

32

Puzzel.

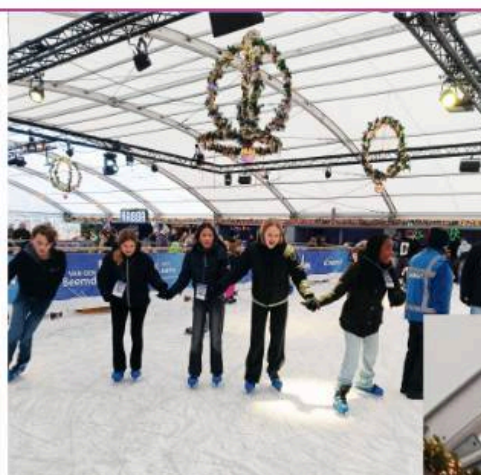
Wat was het mooi, die volle Markuskerk bij de gezamenlijke dienst van 29 december 2024. De dienst was sowieso prachtig. Wat ook zo mooi was: het beeld bij het koffiedrinken na de dienst, achter in de kerk. Ik moest direct aan de puzzels van Jan van Haasteren denken. Je zag allerlei mensen door elkaar lopen, en iedere keer dacht ik: O, dat is iemand uit de Johanneskerk, en dat is iemand uit de Lucaskerk. Hé, daar loopt iemand die altijd in de Markuskerk komt. Kortom, als Jan van Haasteren aanwezig was geweest, dan had hij met al die gezichten een prachtige puzzel kunnen maken. En dat wilde ik even kwijt.

Wil van Aalst

Jeugd

Overzicht activiteiten voor kinderen en jeugd 25 januari tot en met 12 maart 2025

		Kindernevendienst	Crèche	Next Level	Gespreksgroep	Familietafel
	Datum	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed
		Kinderen 4 t/m 11 jaar	Kinderen 0 tot 4 jaar	Tieners 12 t/m 15 jaar	Tieners 12 en 13 jaar	Geloofsopvoeding voor ouders en activiteiten voor kinderen en tieners 4 t/m 15 jaar
Zo	26 jan	LK/Alberta de Vries	LK/Oppas aanwezig	LK/Andreea en Hans van Peer en Sonja van der Kraan		
Zo	2 feb	MK/ Mirjam Verhagen	MK/Oppas aanwezig			
Vrij	7 feb					JK/Thijske Fraanje, Dick de Man en Mark van Neerland
Zo	9 feb	Geen kindernevendienst				
Zo	16 feb	JK/LaRose Kifu				
Zo	23 feb	GK/Nynke Cnossen	LK/Oppas aanwezig	GK/Andreea en Hans van Peer en Sonja van der Kraan		
Zo	2 mrt	Geen kindernevendienst				
Zo	9 mrt	LK/Sonja van der Kraan				
Wo	12 mrt				LK/Arja van der Velde	
Locaties		GK = Laurentiuskerk - Ginneken	JK = Johanneskerk	MK = Markuskerk	GrK = Grote Kerk	LK = Lucaskerk

Next Level (voor tieners 12 tot en met 15 jaar)

Op 5 januari jl zijn we bij Next Level gestart met het thema "De Bergrede". We gaan daarmee voorlopig nog even aan de slag. Het was het laatste weekend van de Kerstvakantie en veel tieners hadden direct de week erna proefwerkweek. Toch zijn er nog 8 op komen draven, waarvan er zeven mee zijn gaan schaatsen. Het was fijn met elkaar, tijdens de dienst maar ook bij het schaatsen. Zie de foto's. De volgende Next Level is op 26 januari in de Lucaskerk. De overige data volgen op korte termijn in Samen op Zondag en in de groepsapp. Namens de leiding van Next Level,

Sonja van der Kraan (+foto's)

Rondom de wijkkerken, vervolg

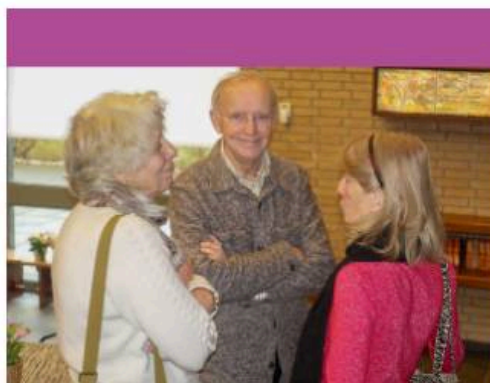

Eerste kerstdag in de Lukaskerk. Met medewerking van onder andere spelers van Theatrada, Natan, de cantorij en de musici van het Harmonia Divina ensemble.

Kerstmaaltijd Markuskerk, 17 december 2024

Markuskerk 22 december, foto's Gijs van Mourik

Vieringen 26 januari t/m 9 maart

Protestantse Gemeente Breda

U kunt onze vieringen ook digitaal volgen via de website van de PGB: www.pknbreda.nl/actueel/vieringen

Lucaskerk, Tweeschaar 125, aanvang 10:45 uur

26 jan: ds. T. van Prooijen, doopdienst, gezamenlijke viering met Markuskerk

2 feb: ZWO viering in Markuskerk

9 feb: Pastor T. Fraanje, gezamenlijke viering met Markuskerk, jongerenkoor YRDV

23 feb: ds. T. van Prooijen, gezamenlijke viering met Markuskerk

9 mrt: ds. T. van Prooijen, gezamenlijke viering met Markuskerk, Cantorij

Markuskerk, Hooghout 96, aanvang 10:00 uur

2 feb: ds. T. van Prooijen, ZWO viering, Cantorij

16 feb: ds. S. Nieuwenhuizen, gezamenlijke viering met Lucaskerk

2 mrt: ds. M. Luijk, gezamenlijke viering met Lucaskerk

Oecumenische Taizé vieringen in de Michaelkerk, aanvang 19:00 uur

1 feb: dhr. V. de Haas en mw. H. Oomen

Johanneskerk, Dreef 5, aanvang 10:00 uur

26 jan: ds. S. van Meggelen (Bussum), oecumenische dienst met Martinuskerk, aanvang 11:00 uur

2 feb: Johanneskerk gesloten, ZWO viering in Markuskerk

9 feb: ds. M.G. Wagenvoorde

16 feb: ds. T. van Prooijen, afscheid en bevestiging ambtsdragers

23 feb: ds. A. Rolfes (Rotterdam)

2 mrt: ds. S. van Meggelen (Bussum)

9 mrt: ds. G. van Noorden (Krabbendijke)

Protestantse Gemeente Ginneken

Duivelsbruglaan 1, aanvang 10:00 uur

26 jan: ds. H. Spoelstra (Almere), Schrift en Tafel

2 feb: ds. T. van Prooijen, ZWO viering in de Markuskerk

9 feb: ds. P. Galama (Breda), Schrift en Tafel

16 feb: ds. E.A. Postma (Utrecht), Schrift en Tafel

23 feb: ds. H. Uytenbogaardt (Utrecht), Schrift en Tafel

2 mrt: Pastor B. Hendriksen (Breda), Woord en Gebed

9 mrt: ds. H. Uytenbogaardt (Utrecht), Schrift en Tafel

PKN Gemeente Eglise Wallone Breda

Waalse kerk, Catharinastraat 83, 11:00 uur. Vieringen in het Frans op de 2e en 4e zondag van de maand

26 jan: ds. Van Hilten

9 feb: ds. Coulibaly

23 feb: ds. Mahieu

9 mrt: ds. Dewandeler

Remonstrantse Gemeente Breda

Lutherse Kerk, Veemarktstraat 11 of Stadserf 3, 10:30 uur.

Vieringen elke 4e zondag van de maand

26 jan: ds. L. van der Plaats

10 feb (maandag): dr. K. Holtzapffel, gesprekskring, aanvang 15:00 uur

23 feb: dr. K. Holtzapffel

10 mrt (maandag): dr. K. Holtzapffel, gesprekskring, aanvang 15:00 uur

Doopsgezinde Gemeente Breda

Dorpshuis 't Klooster, Jack van Gilsplein 1 Bavel, 11:00 uur

2 feb: zr. R. Rompen-Phaff

9 mrt: ds. A.A. Rijken

Ekklesia Breda

Vieringen op de 1e en 3e zondag van elke maand in de Lutherse kerk, Veemarktstraat 11, Breda, om 10:30 uur

2 feb: mw. J. van Heel

16 feb: dhr. F. Ploum

2 mrt: mw. I. Koeman

16 mrt: dhr. K. van der Zwaard, theatervoorstelling 15 jaar Ekklesia

Oecumenisch Coventry gebed

Elke eerste vrijdag van de maand, van 12:00 - 12:30 uur in de Stiltekapel van de Grote Kerk Breda

7 feb: Grote Kerk

7 mrt: Grote Kerk

Zorgcentra en Amphia:

Ruitersbos, vieringen vrijdagmiddag, aanvang 16:00 uur

21 feb: mw. E. Bouwmans

Elisabeth, vieringen vrijdagmiddag, aanvang 14:00 uur

7 feb: mw. E. Bouwmans

7 mrt: mw. E. Bouwmans

Breedonk:

Geen vieringen in deze periode

De Leystroom, vieringen vrijdagmiddag, aanvang 14:00 uur

21 feb: thema sneeuw

Zuiderhout, oecumenische viering donderdagmiddag in de kapel, 15:00 uur

Geen vieringen in deze periode

Thebe Aeneas

Er zijn geen vieringen in Aeneas. Als u contact wilt met de geestelijk verzorger, kunt u bellen met pastor J. Schilling (06-2047 6710).

Amphia, Molengracht Breda

Er zijn geen vieringen in het Amphia ziekenhuis. Wanneer u een beroep wilt doen op de geestelijk verzorgers, kunt u bellen via de Receptie (076-5951000) en vragen naar de dienstdoend geestelijk verzorger.

Als nieuw

KIK

Na de kerkdienst heeft de dominee een nieuwtje. 'Mensen,' zegt hij, 'U zag het al, de kerstversiering is opgeruimd. Nu willen we graag wat spullen wégdoen, ook van de zolder. Daarom is er zaterdag een ROMMELMARKT! Komt allen!' In de kerk steekt geroezemoes op, want rommelmarkten vindt iedereen leuk. Ook de muizen spitsen hun oren. Dat wordt smullen! Die week zetten de kerkmensen tafels klaar voor de markt. Ze krijgen elk een titel: 'Oud en Kapot', 'Mooi Oud', 'Nuttig' en 'ALS NIEUW'. Ernaast staan dozen vol met kerstspullen, huisraad, boeken en nog veel meer. Vrijwilligers sorteren ze en plakken er prijsjes op. 'Niet te duur maken!' roept de dominee, 'Alles moet WEG!'

Die zaterdag sneeuwt het en toch komen er massa's mensen naar de rommelmarkt. Iedereen is blij. Behalve een mevrouw die een Bijbel wil kopen. 'Deze is beslist níet ALS NIEUW!' moppert ze, 'Hij is stukgelezen! Bah!' De dominee zegt vriendelijk: 'Deze Bijbel, mevrouw, is oud, maar het verhaal blijft ALTIJD nieuw. Probeer maar!' De mevrouw betaalt hoofdschuddend twee euro. Kik en de muizen snoepen de hele middag. 's Avonds bij het opruimen vinden ze onder de tafel een vreemd ding met een gekruld onderstel. Kik weet wat het is: een miniatuur van een slee! De muizen slepen hem mee naar huis en mama poetst hem tot hij glimt als nieuw. De slee krijgt een plekje onder het orgel. En morgenvroeg mogen de muizen hem proberen, in de knispernieuwe sneeuw.

Januari

Hier lees je 15 dingen die bij januari passen. Hun eerste letter is rood. Er horen 15 tekeningetjes bij. Als je elke **rode** letter in het bijpassende tekeningetje hebt gezet, lees je van links naar rechts het goede nieuws van januari!

Oplossing:
De lente
Klopt aan

A

P

K

O

E

D

E

N

N

A

L

E

N

I

N

I

N

I

Uit de Bijbel

Geliefde broeders en zusters, ik geef jullie in deze brief geen nieuw gebod maar een oud, dat u vanaf het begin bekend is. Toch is het ook een nieuw gebod, omdat de duisternis wijkt en het ware licht al schijnt, werkelijk, in Jezus' leven en in jullie leven. Naar 1 Joh. 2,7-8

Teksten: Marjet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns